

Likwidacja centrali aprowizacyjnych

DALSZY KROK KU LIKWIDACJI systemu kartkowego

W wygłoszonym w dniu 4 bm. przemówieniu radiowym minister aprowizacji W. Lechowicz stwierdził między innymi, że po wyłączeniu spod reglamentacji kaszy, ziemniaków, cukru, węgla i artykułów dziewiętnastych, następnym krokiem ku całkowitemu zniesieniu aprowizacji kartkowej będzie likwidacja zjednoczonych i rejonowych central aprowizacyjnych, co ma nastąpić we wrześniu.

Zapowiedź rychłego zniesienia systemu kartkowego nikogo już dziś nie zdziwi. Wszyscy bowiem odczuwamy, że w sytuacji aprowizacyjnej nastąpiła duża poprawa. Wiemy, że bez kartek można wszystko otrzymać na rynku i że kartki w rzeczywistości reprezentują tylko pewną dopłatę ze Skar-

bu Państwa do zarobków pracowników. A jednak nie tak dawno jeszcze, bo zaledwie przed dwoma laty, przydziały kartkowe stanowiły jeszcze podstawę wyżywienia rodzin pracowników. Przydziały te wówczas nie zawsze jednak mogły być w 100 proc. realizowane. Produkcja bowiem i dostawy zagraniczne były przeważnie niedostateczne.

Wobec tego, że za mało jeszcze było żywności oraz środków transportowych, aby można było całkowicie zrealizować normy kartkowe wszystkich ludzi pracy, powołano do życia w lutym 1946 r. zjednoczone centrale aprowizacyjne, którym powierzono regularne i planowe zaopatrzenia w artykuły pierwszej potrzeby pracowników wszystkich podstawowych gałęzi przemysłu państwowego oraz ich rodzin.

O osiągnięciach central aprowizacyjnych daje pewne pojęcie fakt, że w ciągu roku 1947 przez ich sieć rozdzielczą przeszło z górą 700 tys. ton różnych towarów reglamentowanych przedstawiających wartość około 100 miliardów zł według cen wolnorynkowych. Dzięki znacznej poprawie sytuacji aprowizacyjnej kraju na skutek zwiększonej produkcji i usprawnionej rozdzielniwa zaopatrzenie robotników objętych zaopatrzeniem zagwarantowanym, może być przekazane po 1 września tj. po likwidacji central aprowizacyjnych powszechnej sieci rozdzielczej. Po 1 września tj. po likwidacji central aprowizacyjnych, zdaniem ministra Lechowicza — nic oni na tej zmianie nie stracą. Mogą bowiem według własnego wyboru albo korzystać nadal z usług robotniczych spółdzielni przy zakładach pracy albo przejść do powszechnej sieci rozdziel-

czej. Poza tym otrzymywać będą karty aprowizacyjne z nadrukiem „ZG”, co oznacza w skrócie „zaopatrzenie zagwarantowane”, zapewniające 100% realizację norm kartkowych.

Jeśli chodzi o personel objętych likwidacją central aprowizacyjnych to znajdzie on zatrudnienie w rozszerzonej obecnie sieci państwowej centrali handlowej.

Bezel.

Na Wystawę Ziem Odzyskanych z „Czytelnikiem”

Do dnia 11 bm. przyjmuje się zapisy na 3-dniową wycieczkę do Wrocławia. Wyjazd w piątek, dnia 20 w godzinach rannych. Powrót w niedzielę 22 bm. o godz. 23.34. Przejazdy pociągami pociągami.

W programie wycieczki przewiduje się: zwiedzenie wystawy, miasta (autokarami) oraz przejazd statkiem po Odrze. Zapisy przyjmuje do dnia 11 bm. Inspektorat Kulturalno-Oświatowy „Czytelnika” M. Focha 14 w godz. od 8—15.

ONZ w obronie praw kobiet

Delegat Związku Radzieckiego, prof. Pawłow, wygłosił dłuższe przemówienie w Komitecie Praw Człowieka na temat równouprawnienia kobiet. Delegat radziecki ostro skrytykował rasowe dyskryminacje, stosowane w wielu stanach USA. Zwracając się do delegacji amerykańskiej, prof. Pawłow stwierdził, że nie można mówić o równo uprawnieniu kobiet w zawieraniu małżeństwa i wyborze małżonka, o ile w amerykańskim „demokratycznym” ustroju idzie się do więzienia za zawarcie małżeństwa osoby rasy białej z osobą rasy kolorowej.

Po dyskusji została uchwalona rezolucja o udziale kobiet we wszystkich dziedzinach pracy państwowej i działalności międzynarodowej. Rezolucja stwierdza, że w niektórych krajach kobiety nie mają dostępu do wszystkich urzędów i zawodów na równi z mężczyznami. W tych warunkach rezolucja zaleca państwom, członkom ONZ, dopuszczenie kobiet, tak zamężnych jak i niezamężnych, na równi z mężczyznami do wykonywania wszystkich zawodów i funkcji, nie wyłączając służby dyplomatycznej i konsularnej, oraz udziału w pracach ONZ i innych organizacjach międzynarodowych.

Komisja Specjalna czuwa...

Delegatura Komisji Specjalnej w Poznaniu ukarała ostatnio szereg jednostek niestosujących się do przepisów grzywną pieniężną, a mianowicie: Ludwika Wąsowicza z Krotoszyńska — za pobieranie nadmiernych cen za sode kaustyczną kwotą 60 tys. zł, Alojzego Woźniaka z Wągrowca grzywną wysokości 75 tys. zł, Kazimierza Urbańskiego z Mogilna — 150 tys. zł i Karola Dankowskiego również z Mogilna — 30 tys. złotych.

Sądzić należy że wymierzone kary będą ostrzeżeniem dla innych niestosujących się do przepisów obowiązującego cennika. (wm)

Wyjazd na wystawę do Wrocławia
 Błyskawiczny konkurs w 21-ym numerze „PRZYJACIÓŁKI”
 Cena 10 złotych 75a Nakład 715.000 egz.

S.O.S.! Atak wątroby!...

Nie dopuszczajcie do tej ostateczności, która powstaje przy zaniedbaniu niedomagań wątroby. Ziola magistra Wolskiego „Biliosa” pobudza wątrobę do prawidłowej pracy i normalnego wydzielania żółci oraz powo-

dują naturalne wypróżnienie. Stosuje się je przy chorobach wątroby, wreczka żółciowego, kamicy żółciowej i żółtaczce. Do nabycia w aptekach i drogeriach. 8b-27

„BATORY” I „SOBIESKI” NA TRANSATLANTYCKIM SZLAKU

W liczbie jednostek światowej floty pasażerskiej, która utrzymuje regularną komunikację między USA a portami Europy znajdują się dwa nasze transatlantyki. Jest to m/s „Batory”, indywidualnie na 20 miejsc po banderach angielskiej, amerykańskiej, holenderskiej, włoskiej, francuskiej, greckiej i hiszpańskiej oraz m/s „Sobieski” na 26 miejsc. (o)

SPÓDZIELNIE PRACY NA Z. O.

W chwili obecnej na Ziemach Odzyskanych działa 237 spółdzielni pracy, z czego 34 budowlano drzewnych, 25 metalowych, 19 chemicznych, 44 skórzanych, 50 włókienniczych, 12 przemysłu ludowego i artystycznego, 28

Z bliska i z daleka

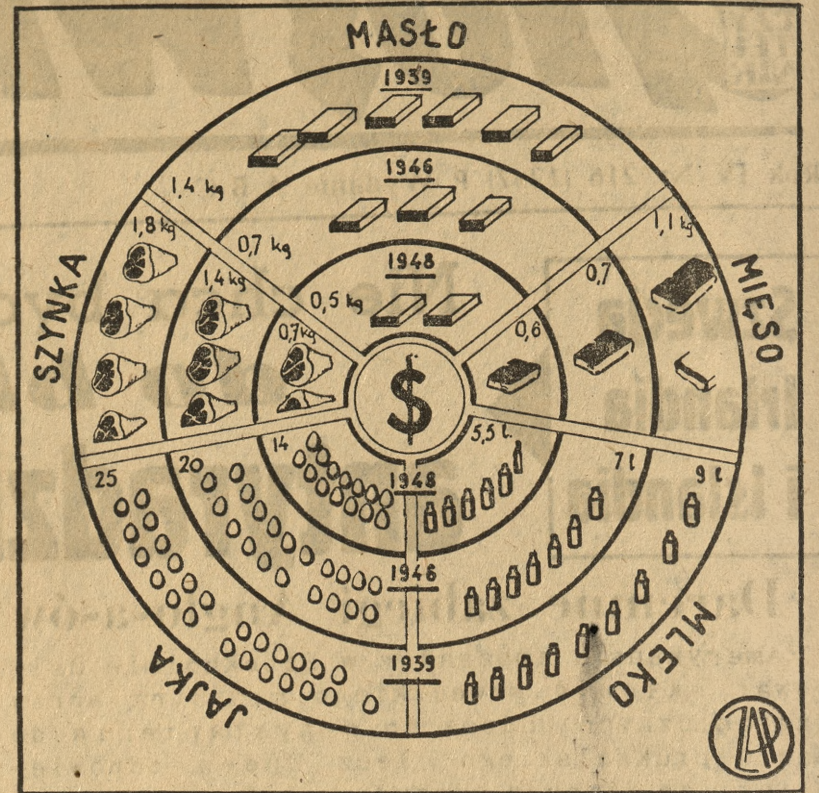
spożywczych oraz 25 różnych i usługowych. (o)

JESZCZE JEDEN DOWÓD POLSKOŚCI Z. O.
 W archiwum miejskim w Jeleniej Górze natrafiono na dokument historyczny w języku polskim. Jest nim edykt Fryderyka II z 1705 r., wprowadzający karę śmierci. (o)

PIERWSZE CZWORACZKI W CZECHOSŁOWACJI
 Jak donoszą z Brna przyszły tu na świat pierwsze na terenie Czechosłowacji czworaczki. (o)

URZĘDNIK ONZ „WYPROSZONY”
 Władze państwa Izrael wysiedliły z terytorium Palestyny urzędnika ONZ'u Szweda Johna Larsena za działalność antyżydowską. (o)

Dewaluacja dolara

Od czasu zakończenia wojny siła nabywcza dolara tak poważnie zmalała, że ostatnio osiągnęła poziom dotychczas nie notowany w rozwoju gospodarczym St. Zjednoczonych. Dotychczasowe próby podjęte w celu przeciwdziałania temu niepokojącemu zjawisku, uderzającemu przede wszystkim w masy pracujące, o tyle nie dały żadnego na dłuższym odcinku czasu rezultatu, że przynosiły tylko ulgę przejściową. Zasadnicza linia rozwoju siły nabywczej dolara zmierza ku dółowi, a jak bardzo zmalała, wskazuje załączony rysunek.

Jak z niego wynika, za jednego dolara można w Stanach Zjednoczonych kupić dziś akurat 1/4 tej ilości masła co w roku 1939. Jaj nabyć można za 1 dolara 14 sztuk, podczas gdy w roku 1939 — 25, a jeszcze w roku 1946 — 20 sztuk. Mleka za 1 dolara otrzymać można 1/4 ilości z roku 1939, mięsa około 1/2; a sztuki około 1/4 tej ilości co przed wojną. Zwrócić tutaj należy jeszcze uwagę na to, że już w roku 1946 z dochodu rocznego 4.000 dolarów odchodziło na podatki o 108 dolarów a na ogólne koszty utrzymania o 1.145 dolarów więcej niż w roku 1936. Jak z tego wynika, dla coraz większej części amerykańskiej klasy pracującej niemożliwym się staje utrzymanie standardu życiowego osiągniętego w latach ubiegłych. (ZAP)

Przedsiębiorstwo przeniesiono na św. Marcin 31 narożnik ul. Garncarskiej

Geawu CENTRALA TRUCIZN

Poznań, Św. Marcin 31 - Tel. 520-40

Dziwne losy pomnika Gustawa Adolfa na Śląsku

Król szwedzki Gustaw Adolf, który przed wiekami staczał krwawe boje na Dolnym Śląsku przypominał się znowu w trochę zmienionej formie tutejszym mieszkańcom Mianowicie w jednym z warsztatów rzemieślniczych w Wałbrzychu znaleziono wielką statuetę w brązie, będącą podobizną Gustawa Adolfa, dłuta sławnego Thorwaldsena. Prawdopodobnie została ona „wyszabrowana” w sposób najprostszy z jakiegokolwiek pomnika.

Pomnik Gustawa Adolfa w małym zakładzie poddawano gruntownemu czyszczeniu. Na zapytanie dwóch przedstawicieli Ochrony Skarbowej z jakiego źródła pochodzi posąg, właściciel zakładu wskazał dwóch znanych w mieście jubilerów. Indagowani w tej sprawie „właściciele” objaśnili, iż posąg nabyli od przejezdnych szoferów i zapłacili za ten posąg biżuterią, a szczególnie zegarkami. Zaskoczeni

jubilerzy wizytą Ochrony Skarbowej tłumaczyli z przekonaniem jakoby nabyli posąg i dali go do oczyszczenia jedynie z myślą ofiarowania go do zbiorów państwowych.

Wspaniałomyślny dar obywateli wałbrzyjskich znalazł się już na właściwym miejscu w muzeum. (ZAP)

Cedula giełdy zbożowo-towarowej w Poznaniu

z dnia 6 sierpnia 1948 r.

Ceny rozumieją się za towar zdrowy, suchy, przeciętnej jakości handlowej za 100 kg w handlu hurtowym, franko wagon st. załad. w woj. poz.

Standardy: Pszenica 748 g/l (127,1 f. h.), żyto 675 g/l (115,0 f. h.), jęczmień 653 g/l (110,6 f. h.), owsies 440 g/l (73,3 f. h.).

Pszenica 3500, żyto 2175, jęczmień 2075, owsies 2075, gryka 4900 do 5100, prosa 3200 do 3500.

Mąka pszenna 70% 5500, mąka żytnia 80% 3150, mąka ziemniaczana sup. 8000, kaszka pszenna 8500, kasza jęczmienna 65% 4200, płatki owsiane 7000, otręby pszenne 1600, otręby żytnie 1300, otręby jęczmienne 1100, otręby kukurydziane 1100.

Łubin gorzki 3900 do 4100, łubin niegorzki 4200 do 4500, rzepak ozimy 6500 do 6800, siemię lniane 17 500 do 18 000, gorczyca 7500 do 7800.

Inkarnatka 21 000 do 24 000.

Makuchy lniane w taflach 3900 do 4000, makuchy rzepakowe w taflach 2100 do 2200, śrut lniany 3100 do 3300, śrut rzepakowy 2000 do 2100, siano prasowane 675 do 775, słoma prasowana 550 do 600.

Kapusta 1100 do 1300, ziemniaki-rychliki 700 do 800, wiśnię 7000 do 8000, jagody czarne 4600 do 5400.

Olej lniany 65 000 do 70 000, olej rzepakowy 33 000 do 35 000.

Tendencja spokojna.

Małe myszki także lubią wakacje

„Cała chmara młodych myszek jechała do Mysłiszek.” A po co? Oczywiście na wakacje. Ale to dłuższa historia. Możecie się z nią zapoznać, gdy przeczytacie nr. 32 „Świerszczyka.”

Do nabycia we wszystkich punktach sprzedaży czasopiśm. 9d

CZYTAJCIE

Warszawski Tygodnik Ilustrowany **STOLICA**

Tygodniową Ilustrowaną Kronikę NAJWIĘKSZEJ BUDOWY ŚWIATA NOWEJ STOLICY POLSKI **WARSZAWY**

Adres: Warszawa, Chocimska 31
 Konio P.K.O. 4339

8b-16

CO GŁOWA — to koncepcja polityczna

Emigracyjne „hocki-klocki“ na londyńskim bruku

(Od londyńskiego korespondenta API)

Upał. Gorąco podobno działa na mózgi. W Londynie trudno o wodę sodową. Popularniejsze są lody, pozerane w ostatnich dniach milionów. Emigracji polskiej niepotrzebny jest upalny dzień dla podniecenia. Gorączka jest jej stanem normalnym. Wypatrywanie cudu należy do zawodu emigranta. Każdy emigrant ma listę państw i osób prywatnych, z którymi się rozprawi na wypadek cudu. Tylko dajcie mu jakieś możliwości. Wtedy rozprawi się ze wszystkimi, przede wszystkim zaś ze swoimi osobistymi wrogami. A tych ostatnich jest coraz to więcej. Rozprawiają dużo na temat „ciężkiej wody“. Zastanawiają się, czy z sodowej wody można byłoby zrobić coś takiego, co zagrażałoby światu.

Mają w fantazji bomby, które zrzucą chętnie na „karmielkę“, na W. Brytanię. Przeszła płacić. Wyrzuci z obozu do warsztatu.

Churchill w niełasce

Nawet Churchill, ten najwłaściwszy bohater emigracji, nie cieszy się łaskami emigrantów. Mają pretensje do Churchilla, że nie est „bekowcem“, że wypomniał sanatoriom historię z Czechosłowacji.

Wywołał burzę niesłychaną. Rozpoczęła się więc seria listów otwartych, ataków. Emigracja nie drzemie. Każdy ma słownik Stanisławski. Tłumaczy się więc artykuły antychybilowskie na angielszczyznę podejrzanego pokroju. Gniebi się oczywiście nie tyle Churchilla, co angielski język.

Przewodzi Zygmunt Nowakowski. Wypisał się całkowicie. Aż przyszła gra: Churchill. Łupnął więc list otwarty. Kazał wymyślonym przez siebie żołnierzom napisać długie listy po angielsku i zakończył następującymi słowami: „Nie jesteśmy pańskimi posłusznymi sługami. Jesteśmy posłusznymi sługami Polski, to znaczy honoru“.

Dziwnie brzmi to oświadczenie w ustach Nowakowskiego, który jest na usługach Pragera i trudno powiedzieć, że wspomniany mąż niezłomny jest wcieleniem honoru. W każdym razie dokonana została amatorska robota w stylu Zagłoby emigracyjnego.

Rekwizyty teatru

Nowakowski nie jest samotny. Mózgi emigracyjne pracują. Co głowa, to koncepcja polityczna. A czasem w jednej głowie kilka koncepcji naraz. Po to się przecież wydaje tygodniki, miesięczniki i kwartalniki, przelewając z pustego w próżne.

Wymyślają coraz cudaczniejsze nazwy. Zaczęli od Międzyrzecza. Później rozwinęli ideę wspólnoty oceanicznej. Teraz wywodzą się z kultury łacińsko-greckiej, włączając do swego towarzystwa „rezunów“ ukraińskich, którzy brali udział w mordowaniu Polaków. Konferują nawet z nimi. Kupują i sprzedają miasta. Układają się z banderowcami. Słowem — wskrzeszają na papierze trylogię sienkiewiczowską, ale w znacznie oczywiście gorszym, emigracyjnym wydaniu. Bohuny i Kmicie emigracji wylisili, zestarli się, i

DUNAJ zahacza o nasze najżywniejsze interesy

Tocząca się obecnie konferencja w sprawie kontroli i żeglugi na Dunaju ma dla naszego życia gospodarczego i politycznego znaczenie wielkiej wagi i zahacza o nasze najżywniejsze interesy.

W zbliżeniu gospodarczym polsko-czechosłowackim Dunaj odgrywa nie małą rolę. Projektowany kanał łączący Dunaj z Odrą przedłużą Odrę o 2850 km w głąb Europy Środkowej, umożliwi dostawy polskiego węgla na Bliski Wschód i do Włoch drogą wodną. Kanał Dunaj-Odra łączy Bałtyk z Morzem Czarnym i umożliwi polski transport na Dunaju.

Dunaj, po Wodzie największa w Europie rzeka, przepływa przez Niemcy, Czechosłowację, Austrię, Węgry, Jugosławię, Bułgarię, Rumunię i Ukrainę i stanowi najpoważniejszą wodną arterię w Europie środkowej i wschodniej.

Poza grubymi zyskami, jakie mocarstwa zachodnie ciągnęły z żeglugi na Dunaju, sprawa Dunaju była wykorzystana dla innych celów. Nad cichym, błękitnym Dunajem toczyła się gra — bynajmniej nie pod takt walców Straussa.

Dunaj służył gospodarczej pomocy niemieckiej

Odwrotność biegu historii wymaga innego rozwiązania tej sprawy. Dunaj, rzeka państw złączonych przyjaźnią, może i powinien się stać jednym z najważniejszych czynników mających na celu rozwój gospodarczy tych krajów.

Dunaj łączyący z Odrą to droga do ściślejszej współpracy gospodarczej między państwami nadnunajskimi a Polską, a zarazem droga do konsolidacji politycznej Europy.

Bez względu na zdecydowaną postawę delegacji ZSRR na konferencji w Belgradzie, postawa broniąca interesów państw nadnunajskich, a tym samym i interesów Polski, budzi w całym naszym społeczeństwie olbrzymie sympatie.

wyglądają jak złe rekwizyty prowincjonalnego teatru.

Szara eminencja

W tym doborowym towarzystwie kreć się jako ważny teoretyk znany jeszcze z okresu przedwojennego „filozof“ Kuncewicz. W normalnych czasach, w przeciwnym środowisku, należał do tych kawiarnianych gości, których się nie traktuje na serio. Po prostu używa się ich dla zapalenia papierosa. Taki mówca nie sili się nawet, by słowa jego miały jakiś sens. Wystarczy, że zostały wyrzuczone, że dzięki gadaniu spędziło się czas przy czarnej kawie, że się omówiło sytuację międzynarodową, z całkowitym lekceważeniem geografii, sensu i z dobrą znajomością miastki.

Pan Kuncewicz wybił się jednak na emigracji. Kto wie, czy nie znaczący więcej niż Nowakowski. Jest doradcą politycznym, towarzyszącym, pośrednikiem przy kryzysach „rządowych“. Ma prawo do teki ministerialnej.

Trudno zaprzeczyć jego pretensjom.

Ma na swoje usprawiedliwienie „prace piśmienne“. Wydał książkę. Gotów jest jeszcze wydać dwie, trzy. Redaguje miesięcznik. W tym miesięczniku wyzwoił się całkowicie z normalnego myślenia. Wszedł w regony zrozumienia tylko na emigracji. Wykazuje jakim językiem mówią ludzie, którzy cierpią na gorączkę nawet wtedy, gdy nie ma upału.

Oczywiście ma tytuł prezesa

Każdy z nich jest albo prezesem, albo ministrem, albo przyszłym ministrem. Toteż napisał artykuł pt.: „Ich-tiozaury wyginęły“. Mała próbka daje obraz startu: „Abstrakcyjność słów pogłębia rozbieżność między ludźmi i ich urojeniami, a światem rzeczywistym“.

Zdawałoby się, że to powinno wystarczyć. Rzecznik międzywzrostu sięga jednak dalej. Rozwija program polityczno-filozoficzny dla emigracji: „Nie tylko przerosł mięskółom pozbawia zapasnika zdolności rozrodczej. Przerost mózgu wyniszcza ludność Francji, Szwecji, W. Brytanii oraz wielu innych narodów. Mózg, zabezpieczając naszą przewagę, szykuje sobie i naszemu gatunkowi śmierć. Te zniszczenia, jakie powstają z załamania harmonii w układzie naszego ciała są groźniejsze niż zniszczenie wywołane wojną i żądzą władzy“.

Nikt nie rusza Kuncewicza. Ma nawet szanse na premiera. A tymczasem służy radą „prezydentowi“ Zaleskiemu. Ostrzeżo go przed przerosłem mózgiem, a emigracja pokornie stosuje się do jego wskazań.

Robią rece i nogi aby inwalida mógł chodzić i pracować

Przechodząc ulicą większość ludzi nie zdaje sobie sprawy, że bardzo często spotyka przechodniów poruszających się niemal normalnie, a jednak ciężko uszkodzonych na wojnie. Utykają oni, podpierają się laską, zależnie od jakości protezy w jaką są zaopatrzeni. Inwalidom wojennym dostarcza protezy bezpłatnie państwo poprzez swe wytwórnie. Jednym z najnowocześniejszych urzędzonych przedsiębiorstw jest wytwórnia poznańska położona przy ul. Przemysłowej.

Cały parter i część piętra nowoczesnego gmachu zajmuje wytwórnia — reszta Zakład Rentgenologiczny Ubezpieczalni Społecznej. Kierownik produkcji p. Macioła zastrzega się co prawda przed udzieleniem informacji prasowych (o czym poniżej), jednak jako stalemu i niestety uciążliwemu klientowi wytwórni, godzi się pokazać pracę zakładu.

Zaczynamy od gipsu

— Zaczynamy od gipsu — mówi głosem powolnym, choć nieznośnym sprzeciwu, widać nawiąkam do rozkazywania.

Wchodzimy do małych, ciasnych pokojów, w których ustawione naokoło półki wypełnione są po sam sufit gipsowymi odlewami nóg i rąk. Jest to królestwo p. Zawartowskiego, na którym ciąży wielka odpowiedzialność. Wykonuje on bowiem odlewy gipsowe kikutów rąk i nóg, według których wytwarza się protezy. Inwalida przymierzając oczywiście protezę i to kilka razy nie może jednak ciągle przesiadywać w warsztacie. Zastępuje go wtedy odlew.

W modelarni — bo tak się ten dział nazywa — stoi wielka szafa. Jest to suszarnia. Mokra jeszcze, gipsowe kształty okaleczonych członków ludzkich, nadziane dla wzmocnienia na żelazne pręty, wiszą jak w wędzarni na drążkach. Z dołu podgrzewa je gazowy płomień.

Warsztat rzeźbarzy

W dziale p. Zawartowskiego panuje wszechwładnie biały pył gipsowy. W warsztacie majstra Żurka, w stolarni, unosi się wszędzie drobny brudzący kurz drzewny.

Stolarz-proteznik musi umieć rzeźbić. Cała bowiem trudność produkcji drewnianej protezy polega na tym, by „pasała“ dosłownie na milimetry. Z początku z grubego, sklejanego z kilkoma kawałków klocka wytacza się zasadniczy kształt na specjalnej tokarni, by potem mechanicznymi pilnikami wykonać protezę, że tak to nazwę „na brudno“, a w końcu ręcznie, stale przymierzając protezę inwalidzie, nadać ostateczne poprawki.

Trzeba nie lada umiejętności i spokoju przy przymiarkach — jakie posiada p. Żurek ze swymi pracownikami. Klienta inwalidę ciągnie tu, to tam. Ciągle trzeba poprawiać, bacząc by nie za bardzo rozwiercić otworów. W takim bowiem wypadku trzeba zaczynać pracę od nowa.

Rym-rze-bandażysty

Praca w rymarni jest nieco mniej skomplikowana. Tu błąd w wykonaniu można łatwo i szybko usunąć w trakcie przymiarki. Najważniejszym zadaniem rymarza-proteznika jest solidność wykonania. Nieodzownym tego warunkiem jest dobry surowiec. Chodzi o to, by skóra się nie rozciągała, a szwy nie pekały. Trzeba jednak z przykrością stwierdzić, że mimo wysiłków kierownictwa Państwowej Wytwórni Protez obecny surowiec pozostawia wiele do życzenia. To samo zresztą dotyczy i działu stolarskiego, gdzie braki kleju i lakieru acetonowego odczuwam dosłownie na własnej skórze.

Bez stali nie ma protezy

Szkielet człowieka składa się z kości. Szkielet i wnętrzości protezy ze stalowych szyn śrubek, łożysk (nawet kulkowych), srebrzyn itp. Dlatego też nową częścią wytwórni zajmują warsztaty obróbki metali. W tym dziale produkuje mechanicy p. Łukowiak, Kaczmarek i Kurczewski. Majstrzem jest p. Sommerfeld. Każdy jednak pracownik zdany jest na własne siły, bowiem każda para szyn, czy innych części, poza gotowymi aparatami kolana i stopy, które wytwarza się seryjnie, musi być wytworzona inaczej. Inwalidzi mają przecież różne nogi i ręce.

Po przymiarkę ostatecznym wykończeniu wszystkich elementów składających protezę, warsztat mechaniczny składa ją w siebie i oliwi. by kolano i stopa nie „pyszczala“. Wtedy biuro wytwórni wysyła zawiadomienie do inwalidy, który stawia się w oznaczonym dniu, przymierzając pod okiem majstra, którzy dokonują ostatnich poprawek.

Proteza gotowa. Inwalida bierze kule pod pachę, laske w rękę i wychodzi. Biednym jednak było by wyobrażenie, że chodzi od razu jak „anioł“. Nauka chodzenia i przyzwyczajenie się do protezy, trwa nieraz do dwóch miesięcy, a do takiej sprawności by móc tańczyć i chodzić na kilometrowe spacerki trzeba przyzwyczajać się przez parę lat.

Dziwna fałernica

Chciałem jeszcze uzyskać parę danych u kierownika zakładu p. Luczewskiego. Nieestety rozłożył on ręce.

— Nie wolno. Taki mamy okólnik... Żadnych wywiadów

— Ja nie chcę żadnego wywiadu. Po prostu chodzi o parę cyfr: rozmiary produkcji, zasięg...

— Nie wolno... — brzmi bezwzględnie na odpowiedź

Gdzieś z jakiegoś biura wyszedł okólnik, że nie wolno pisać o ludziach, którzy swą pracą przynoszą ulgę ofiarom wojny. Dlaczego? Przecież wytwórnia protez to nie fabryka bomby atomowej czy czegoś w tym guście. Zresztą reportaż już gotowy — mimo dziwnego okólnika. Dlatego podaruję sobie tych parę cyfr. Poprzestaną na stwierdzeniu że 40% pracowników wytwórni, to inwalidzi wojenni. Może dlatego mają tak serdeczny i bezpośredni stosunek do swych towarzyszy niedoli.

J. MILCZ-LIKOWSKI

Polak z Niemiec jest skarbem i dumą Narodu

Według danych statystycznych, na terenie Rzeszy Niemieckiej mieszkało przed wojną blisko półtora miliona Polaków, którzy na podstawie przepisów narodowościowych zmuszeni byli przyjąć obywatelstwo niemieckie. Jednakże w dowodach osobistych w rubryce „narodowość“ mieli zapisane — Polak. Z tego też tytułu narażeni byli na szykany i prześladowania a mimo to zachowali swą odrębność narodową, zachowali ducha polskiego i w olbrzymiej większości czystość języka rodzinnego. Zrzeszali się w organizacjach polskich, jak Związek Polaków w Niemczech, Sokół, Tow. Oświaty Szkolnej, w licznych stowarzyszeniach polsko-katolickich, robotniczych, rzemieślniczych, kupieckich, oraz śpiewaczych, scenicznych, humanitarnych i młodzieżowych.

I wielu, bardzo wielu z nas, przebywających w czasie ubiegłej wojny w obozach jeńców czy obozach pracy w Niemczech, spotkało się z serdeczną opieką i pomocą materialną naszych rodaków często nawet źle mówiących po polsku. Więź narodowa była u nich tak silna, że nie wazali nawet na grożące im niebezpieczeństwo więzienia czy obozu koncentracyjnego za okazywanie nam pomocy czy choćby sympatii.

Ponieważ ucisk narodowościowy „demokratycznych“ Niemiec, ani hitlerowsko-nazistowskie ustawy wyjątkowe z ostatniego przed i wojennego okresu nie zabiły ducha polskiego i nie osłabiły wierności dla Ojczyzny, ponieważ Polacy w Niemczech wykazali w pełni swą dojrzałość narodową, rząd Polski Ludowej postanowił słusznie przywrócić im obywatelstwo polskie bez żadnych utrudnień. Tym przepisom podlegają wszyscy wracający do kraju z Niemiec Polacy. Ustawodawca bowiem wyszedł ze słusznego założenia, że nie posiadane obywatelstwo, ale narodowość penetra jest decydującym momentem przyznania mu obywatelstwa polskiego.

Winniśmy bowiem nie zapominać, że wracający z Niemiec Polacy wyemigrowali przed pierwszą wojną światową dla chleba i to wcale nie dobrowolnie i z ochotą. Niemcy, chcąc zniszczyć żywioł polski na Śląsku, Pomorzu i w Wielkopolsce umyślnie utrudniali Polakom stwarzanie tu egzystencji, a zmuszali ich do szukania zajęcia w Berlinie, Saksonii czy Westfalii. Po minionej wojnie Ludowa Ojczyzna wezwała ich do powrotu i pracy dla narodu na rodzinnej ziemi. Na apel ten Polacy z Niemiec wracają. A jak są przyjmowani?

Pewna część urzędników niższych kategorii i wiele jednostek spośród społeczeństwa postępują wbrew oczywistemu interesowi społeczeństwa i państwa, czyni im krzywdę moralną nazywając ich nieludźmi — Niemcami. To jest krzywda, która boli, która rani serca i obraża uczucia narodowe tych wypróbowanych w walce z germanizmem Polaków. Do Wielkopolski i Poznania przybyło już kilkadziesiąt rodzin naszych rodaków: robotników, rzemieślników i kupców. Niektórzy powitawali sobie warsztaty czy sklepy,

drudzy nie mogą dostać mieszkania. Przed warsztatem pracy jednego z reemigrantów stoją jakieś łobuzy i do wychodzącego klienta mówią: „Do tego Niemca pan chodzi?“ Takie postępowanie jest naprawdę niegodne imienia Polaka. Sprawa powrotu naszych rodaków z zagranicy, to sprawa ważna, to podniesienie biologiczne i ekonomiczne Polski a kto temu szkodzi jest szkodnikiem sprawy narodowej.

W myśl rozporządzeń naczelnych

Kredyty inwestycyjne dla rzemiosła

Pilna i ważna to sprawa. Pilna, ponieważ terminy składania wniosków o przyznanie kredytów na rok 1949 już upływają, a ważna, bo warsztaty rzemieślnicze w Polsce tą drogą należy podnieść na wyższy poziom techniczny. Dlatego do powyższego zagadnienia władze przykładają specjalną wagę; tak również winni podchodzić ku temu rzemieślnicy.

Na wstępie należy wyjaśnić, czym są lub mogą być inwestycje dla drobnego producenta. Obraz tego daje instrukcja Centralnego Urzędu Planowania. Dzieli ona wszelkie nakłady kapitałowe na nowe i tak zwane kapitalne remonty. Do pierwszej kategorii zalicza się organizowanie zupełnie nowych warsztatów, rozbudowę już istniejących i odbudowę zakładów zniszczonych. Druga kategoria inwestycji odnosi się do remontów w przedsiębiorstwach rekonstrukcyjnych i ma na celu utrzymanie zdolności produkcyjnej tych jednostek na dotychczasowym poziomie.

Rzemieślnicy więc, pragnący podnieść swój warsztat na szczebel wyższy produkcji, winni ubiegać się o kredyty inwestycyjne.

W jaki sposób mogą je uzyskać? Rękodzielniczy samoistny i zarejestrowany w Izbie Rzemieślniczej składa do niej w tej sprawie wniosek; wypełnia nadto specjalne formularze, upraszczające tę procedurę.

Przy tym szczególnie dokładnie należy potraktować rubrykę tak zw. tytułu inwestycyjnego w której wypisuje się przeznaczenie kredytów. Oczywiście oznaczenie wysokości przewidywanych kwot — to rzecz zasadnicza. Następnie podaje się uzasadnienie wniosku oraz w przybliżeniu efekty zrealizowanych nakładów.

Jaki jest dalszy bieg sprawy?

Po upływie terminu składania podań, Izba Rzemieślnicza przesyła je do Związku Izb Rzemieślniczych w Warszawie. Związek przekazuje te wnioski Ministerstwu Przemysłu, które uzgadnia je z projektem planu dotyczącego grupy inwestycyjnej pod nazwą „Przemysł“. Po uzgodnieniu Ministerstwo przedkłada wnioski Centralnemu Urzędowi Planowania. Ten zaś urząd zatwierdza podanie lub odrzuca i wydaje dyspozycję przekazania kredytów odpowiednim bankom. Izby Rzemieślnicze otrzymują następnie rozdzielnicze tytuły kredytów i na tej podstawie zawiadamiają inwestorów o wyniku sta-

w rząd państwa mamy obowiązek domagać się udzielenia reemigrantom z Niemiec jak najdalej idącej pomocy i opieki, przez stworzenie im egzystencji, dając pracę, przydział mieszkania. Zdawać sobie musimy sprawę, że jeżeli ci Polacy przetrzymali piekło hitlerowskiego reżimu i nie utracili ducha narodowego, to restytuowani w swoich prawach obywatelskich stanowić będą pozytywny element w odbudowującym się Państwie.

K. J.

(Z. N.)

Dnia 5 sierpnia 1948 r. zmarł po długich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz drogi wujek, kuzyn, śp.

Wojciech Remlein

przeżywszy lat 73.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 9 bm., o godz. 11 z kaplicy cmentarza na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążona
żona i rodzina

Poznań, Biedrusko, Szczecin 18020

Wieczne pióra, grzebienie, lusterka oraz bogaty wybór wszelkiej innej galanterii

poleca: 8b-32

HURTOWNIA GALANTERII W. IGNACZAK

Poznań, Piekary 1 — Telefon 34-33

Polecam aptekom i drogeriom

z własnej fabrykacji:

Lizol, kreoline, octan glinki, pokost namiastek, lak do butelek, olej do palenia, pastę do pasów, szare mydło gat. 1., ultramarynę w listkach, chlorok w paczkach i wszelkie chemikalia

STEFAN KARPIŃSKI

Wytwórnia i Hurt Drogerijny

POZNAŃ, ul. Grunwaldzka 27 — Tel. 73-07, 65-59

Poznańskie Przedsiębiorstwo Transportowe zostało **przeniesione** z Wałów Jana III - 14 na **DOLNĄ WILDE 6**

Wykonujemy wszelkie zwózki i przeprowadzki tel 94-22, 40-78

Do trumien

okucia, papier krep., pantofle, szarfy do wieńców — poleca **K. NOWAK, Poznań, Kraszewskiego 12, parter lewo** tramwaj: 2, 7, 8, 10. 85-91

ZARZĄD GMINNY TARNOWO-PODGÓRNE w powiecie poznańskim poszukuje od 1. IX. 1948 r.

WYKWALIFIKOWANEJ SIŁY

obeznanej z pracą w administracji samorządowej na stanowisko zast. sekr. gm. — Wynagrodzenie wg grupy VIII z przysługującymi dodatkami. — Zgłoszenia uprasza się kierować zaraz wprost do Zarządu Gminnego. 8a-73 Wójt (—) Wysocki

Pasy

transmisyjne gumowane „Balata” i parciane, woski do pasów zapędowych w doskonałym gatunku dostarcza zaraz

Zaopatrzenie Młynów „MEYMONONTAŻ”
Maszyny i przybory młyńskie
POZNAŃ, św. Marcin 33, tel. 24-11

Inauguracyjny KONKURS Polskiego Towarzystwa Fotograficznego na fotografię i film, na temat:

„PRACA ROBOTNIKA I ROLNIKA”

Konkurs dostępny jest dla wszystkich. W dziale filmu wyłącznie dla amatorów

Warunki konkursu w dziale fotografii:

1. Fotogramy winny odpowiadać tematowi konkursu i posiadać walory artystyczne. Format od 18 x 24 do 30 x 40 cm. Maksymalna ilość dla jednego autora — 5 fotogr.
2. Fotogram należy podpisać godłem oraz o ile możliwości podać imię, nazwisko i zakład pracy fotografowanego robotnika, wzgl. miejsce pracy rolnika.
3. Dołączyć zamkniętą kopertę, a w niej imię, nazwisko i adres autora oraz wykaz nadesłanych fotogramów.
4. Termin przesyłek: 31 październik 1948. Adres: P.T.F. Warszawa, Sniadeckich 10.
5. Jury: Komisja Kwalifikacyjna P.T.F. Oddz. w Warszawie w składzie: J. Sunderland, J. Buhak, M. Dederko, J. Mierzecka, B. Dorys.
6. Nagrody:
  - a) Nagroda Ob. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bolesława Bieruta — 100 000 zł.
  - b) Ministerstwa Kult. i Szt.: I — 30 000 zł, II — 20 000 zł, III — 10 000 zł.
  - c) Min. Ziem Odzyskanych: dwie nagrody po 10 000 zł.
  - d) Zarz. Gł. ZWM: dwie nagr. po 10 000 zł za najlepsze fotogramy przedstawiające pracującą młodzież: 1) na wsi, 2) w mieście.
  - e) Sp. Wyd. „Czytelnik”: dwie nagrody po 25 000 zł na najlepsze zdjęcia: 1) robotnika przemysłu poligraficznego, 2) o typie foto-reporterskim.
  - f) Tyg. „Przekrój”: 10 000 zł za zdjęcie nadające się na okładkę magazynu ilustr.
  - g) P. P. Film Polski — 5 nagród po 5000 zł w materiałach fot. za fotogramy wykonane na materiałach „Filmu Polskiego”.
  - h) Liga Kobiet: 2 nagr. po 5000 zł.
  - i) Centr. Zarz. Przem. Węglowego: 2 nagr. 5000 i 2500 zł za najlepsze zdjęcia przedstawiające pracujących górników.
  - j) Centr. Zarz. Przem. Włókienniczego: 2 nagrody w tekstyliach.
  - k) Instytut Gospodarstwa Domowego w Warszawie: 5000 zł za zdjęcie przedstawiające pracę w przetwórstwie na wsi.
7. Jeden autor może otrzymać tylko jedną nagrodę.
8. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi najpóźniej dnia 30 listopada 1948 r.
9. Przewiduje się wystawę nadesłanych prac.

Warunki konkursu w dziale filmu amatorskiego:

1. Minimalna długość filmu: 8 mm — 15 m, 16 mm — 30 m. Technika dowolna. Film opatrzyć godłem. Dołączyć kopertę, jak wyżej.
2. Jury: J. Sunderland, S. Nowicki, S. Furmanik, L. Sempoliński, D. Toeplitz.
3. Terminy, adres dla przesyłek — jak wyżej.
4. Nagrody: Ministerstwa Kult. i Szt. — 10 000 zł, Instytutu Filmowego 2 nagr.: I — 25 000 zł, II — 10 000 zł.

przetarg nieograniczony

Zakłady Siły, Światła i Wody stoł. m. Poznania — Oddział Zakupu — ogłaszają niniejszym

przetarg nieograniczony

na dostawę 30 000 sztuk cegieł systemu „Westphala” I klasy dobrze wypalonych o wymiarach 25x25x15 cm. Termin dostawy loco Poznań do dnia 18. IX. 1948.

Oferty w podwójnych, zalakowanych kopertach z napisem „oferta na dostawę cegieł „Westphala” oraz próbkami oferowanej cegły, składać należy do dnia 17. 8. 48 godz. 10 przed południem w Oddziale Zakupu Zakładów, pokój 307 — gdzie również odbędzie się otwarcie ofert.

Dyrekcja Zakładów zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta bez względu na cenę, jak również unieważnienia przetargu bez podania powodu.

(—) mgr Schmidt
Naczelný Dyrektor

Poleca

Sprzęt Domowy

Poznań
Mielżyńskiego 16
p5 859

P. T. Kupcy - Cukiernicy - Piekarze!

Dla łaskawej pamięci obecny telefon 28-09

olecam: solidne torebki papierowe — kolonialne — wocu — białe — specjalne cieniłe piekarskie do bułek — cukierków — kawy — korzeni — apteczne — nne — wszelki papier — pakowy — biały — szary — bergamin — arkuszach — rolkach — odwrotnie najkorzystnie!

EDMUND KOSKA

tylko Dominikańska 5 - Rok założenia 1935

Okręgowa Mleczarnia Spółdzielcza

z odp. udziałami

w Gorzowie Wlkp. — ul Przemysłowa 30, tel. 29

Zakup i sprzedaż mleka w każdej ilości

Stale na składzie: masło - śmietana - jaja

poleca

M. Wolszakiewicz

i Ska
POZNAŃ
Stary Rynek 39
tuż przy Wielkiej
telefon 39-09

Spółdzielnia Włókiennicza „Wieś Polska”

Łódź, ul. Więkowski 9, tel. 276-78

Poleca wszelkiego rodzaju wyroby włókiennicze po cenach hurtowych

Pierwszeństwo w nabywaniu mają Spółdzielnie Z. S. CH.

SWIATOWEJ sławy psychografolog, okultysta, wykona ci sumienne wyrocznie dwustronnicową całego życia. Wydarzenia, ostrzeżenia, okresy szczęśliwe, wskazania loterii, miłości, określenie charakteru. Setki podziękowań. Prześlać datę urodzenia, pytania, 50.— zł zadatku. Kraków, skrytka 698.

Wzmianka o przetargu

Zarząd Odbudowy Kolei Państwowych w Bydgoszczy, ogłosił przetarg nieograniczony na wykonanie:

1. wydobycia z wody zniszczonych kratownic dwutorowego mostu kolejowego i ich demontaż, na rzece Rgilecy km 139,792 szlaku Szczecin—Dąbie Szczecińskie.
2. wiaduktu żelbetonowego na km 346,500 szlaku Kostrzyn — Szczecin.
3. budowy budynku wygotowni w Warsztatach Głównych P. K. P. w Bydgoszczy
4. robót remontowych w halach nr 25, 25a i 27 w Warsztatach Głównych P. K. P. w Starogardzie
5. instalacji elektrycznej w odbudowującym się gmachu Dworca Głównego w Poznaniu
6. instalacji centralnego ogrzewania w nastawni na stacji Odra-Port
7. instalacji centralnego ogrzewania w wieży ciśnieni i budynku warsztatowo-administracyjnym na stacji Szczecin Główny Towarowy
8. instalacji elektrycznej siły i światła w budynku Warsztatów i wieży ciśnieni na stacji Szczecin Główny Towarowy
9. instalacji elektrycznej siły i światła w parowozowni na stacji Szczecin Główny Towarowy.

Termin składania ofert do dnia 19 sierpnia 1948 r. do godz. 11 min. 30.

Pełny tekst ogłoszenia został zamieszczony w Monitorze Polskim.

Szczegółowych informacji udzieli Wydział Techniczny Zarządu Odbudowy K. P. w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 5 oraz Kierownictwa Odbudowy K. P. w Szczecinie, al. 3 Maja 13 do pkt. 1, 2, 4, 6, 7, 8 i 9 i w Poznaniu, ul. Skarbowska 10 do pkt. 5.

SPÓŁDZIELNIA PRZEMYSŁU SKÓRZANEGO

z o. u.

GOSTYŃ, ul. 3-go Maja 2 - tel. 173

poleca: obuwie męskie, dziecięce i domowe własnego wyrobu, skóra gwarantowana, po cenach konkurencyjnych

Wykonanie seryjne i na indywidualne zamówienia
SPRZEDAŻ WYŁĄCZNIE HURTOWA

przetarg nieograniczony

na sprzedaż dwóch baraków mieszkalnych.

Wszelkich informacji udziela kol. Zygmunt Kiersztajn codziennie od godz. 15.30 do 16.30 pod wyżej wskazanym adresem do dnia 20. VIII. br.

Oferty w zalakowanych kopertach prosimy składać do dnia 27. 8. 48 r. do godz. 16.

Komisja zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferty lub unieważnienia przetargu bez podania powodu oraz bez ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań.

Wydział Kwaterunkowo-Budowlany D.O.W. Poznań ogłasza

przetarg nieograniczony

na niżej wymienione roboty remontowo-budowlane w miejscowości Pleszew:

1. roboty rem.-bud. w bud. nr 18 wozownia — Pleszew.
2. roboty rem.-bud. w bud. nr 31 Kasyno Of. — Pleszew
3. roboty rem.-bud. parkanu — Pleszew
4. roboty rem.-bud. w bud. dozorczy na placu ćwiczeń „Karczemka” — k. Pleszewa.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 18 sierpnia 1948 r. o godz. 11 w biurze Wydziału Kwat. Bud. O.W. Poznań, ul. Cieszkowskiego 2.

Oferty należy składać w podwójnych zalakowanych kopertach z napisem na zewnętrznej stronie koperty „Oferta na remont budynków w Pleszewie” — bez ujawnienia oferenta.

Wadium w wysokości 2% oferowanej sumy należy wpłacić na r-k bieżący nr 96 Jednostki Wojskowej nr 2653 Poznań w kasie I Urzędu Skarbowego w Poznaniu, a kwit dołączyć do oferty. Oferty można składać na poszczególne obiekty względnie na wszystkie obiekty.

Ważność oferty obowiązuje na przeciąg 30 dni od daty przetargu pod rygorem utraty wadium.

Przy wykonywaniu robót obowiązują warunki ogólne i szczegółowe dla budowli wojskowych.

Termin ukończenia wszystkich robót wyznacza się na dzień 1. 10. 1948 r. Zmiany oferty lub jej cofnięcia są dopuszczalne przed otwarciem postępowania przetargowego.

Wydział Kwat. Bud. zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta bez względu na cenę lub inne warunki wzgl. unieważnienia przetargu bez podania przyczyn oraz prawo zwiększenia lub zmniejszenia ilości robót do 25%, a także prawo podziału robót między poszczególne oferentów.

Podkładowi do przetargu oraz warunki wykonania robót są do nabycia wzgl. przejrzania w Wydziale Kwat. Bud. Poznań, ul. Cieszkowskiego 2, od godz. 9-13.

Wydział Kwaterunkowo-Budowlany D.O.W. Poznań Cieszkowskiego 2 8b-121

Lekarskie

Wrdziem. Fr. Kroczyński, dentysta, 27 Grudnia 15. Telefon 98-19. 17765

Choroby kobiece leczy Poznański Zakład Przyrodolecznicy, Marcinkowskiego 20, tel. 38-23. p5854

Instytut Kosmetyczno-Leczniczy, Słowackiego 32 m. 5, czynny codziennie od 10-13. p6225

Wolne posady

Dziewczyna z gotowaniem potrzebna zaraz, Wierzbicenie 7 Bar Astoria, k1277

Tartak dwutorowy, wydzielony w ruchu, poszukuje współpracownika fachowca. Oferty: „Tartak”. Biuro Ogłoszeń, Pietraszek, Warszawa, Wspólna 50. 8b-25

Cegielnia Swierczewo, Poznań, Górczyn, poszukuje męzczyzn do kopania gliny. Zgłoszenia na miejscu. 17643

Potrzebna ekspedientka rzeczniczka i dziewczyna do prac domowych zaraz, Wronecka nr 11. F1385

Dziewczyna z gotowaniem na prowincję zaraz potrzebna za dobrym wynagrodzeniem, Zgłoszenia Wodna 22, Firma Graczyk, p6279

Pomocnik szewski zaraz, Dąbrowskiego 41. F1390

Kowal mechanik na stałą posadę. Adres wskaże Głos Wlkp nr 17958.

Potrzebujemy 20 robotników do prac ziemnych oraz 3 monterów i 3 pomocników na centralne ogrzewanie. Zgłosić się do Wojskowego Przedsiębiorstwa Budowlanego, Poznań, ul. Selna 16a. 8a-54

OGŁOSZENIA DROBNE

P. K. O. V — 4499

Biuro Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8-19-tej, w soboty od 8-17-tej w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10 I piętro. — Tel. 64-75 i 62-70 (wewn. 5). — Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Kasjerka księgowa zaraz Rzeźniczo Daszyńskiego 29 m. 2. k1280

Młody prasowacz, maszyniarka, potrzebni zaraz, Daszyńskiego 25 m. 7. Wajca, k1278

Młynarz samotny, młodszy, potrzebny zaraz, Walenty Lis, Nowy Młyn, Dobiegów, pow. Strzelec Krajeński. 8b-113

Uczciwa pomoc domowa przed południem. Długa 9 m. 3. 8b-111

Każdą ilość MURARZY i ROBOTNIKÓW przyjmie natychmiast **Spoleczne Przedsiębiorstwo Budowlane** Poznań, Mielżyńskiego 26/27. Dla zamiejscowych nocleg zapewniony. 8b-94

Potrzebna fryzjerka z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia: Daszyńskiego 55. Kiosk. k1287

Przechodząca na cały dzień do dziecka, starsza, zatrudnie natychmiast. Łódzka 6 m. 3. 78d

Młodsza siła biurowa, biegła w liczeniu, do prowadzenia kartoteki ilościowej, potrzebna, Oferty PAR, Ratajczaka 7, pod 8,154. p6296

Krawcowa w dom potrzebna — Ulatowska, Prądzyńskiego 13 m. 6. k1286

Paniarka młodsza polecona, uczciwa, do wszelkiej pracy, bufetu, obsługi gości. Restauracja, Kościelna 18. 18072

Dziewczyna czysta do prac domowych potrzebna. Nocleg zapewniony. Dąbrowskiego 36 m. 14. p6295

Ekspedientka młodsza do składu białawych przynijemy. Banas — Czoznowski, 27 Grudnia 16, I ptr. p6294

Pomoc domowa potrzebna. Polna 25 m. 18. p6287

Technik dentystyczny, biegły w kaucuku, potrzebny zaraz. Zgłoszenia: Szewska 20 m. 4. c2550

CHEMIKA względnie technika chemiczna z działu farb suchych, lakiery itp. poszukuje zaraz względnie później — Wytwórnia Chemiczna Bydgoszcz, Dworcowa 94. 8a-80

Murarzy przyjmujemy. Przedsiębiorstwo budowlane „Es-er” Wierzbicenie 36. F1396

Księgowo-bilansistka obeznana księgowością zebitkowa, maszynopismem, potrzebna. Oferty nr 2254 Czytelnik, Armii Czerwonej 1. c2549

Garderoblanka, młodsza siła, potrzebna zaraz, Bar-Restauracja „Continental”, św. Marcin nr 36. c2556

Gospościa samodzielna na gospodarstwo wiejskie potrzebna zaraz. Oferty Gł. Wlkp., Focha 16, nr 1731. F1400

Gospościa samodzielna do 5 osób (3 dzieci) uczciwa, poleceniemi, potrzebna natychmiast. Zgłoszenia: Ostrogrąda 32 m. 3, od godz. 17-19. 18079

Szewski pomocnik na damskie potrzebny — św. Marcin 22. 18076

Czeladnik rzeźnicki z wyrabem mięsa potrzebny. Zgłoszenia: Jeżycka 2 m. 1. 18049

Dziewczyna do gospodarstwa potrzebna Łaszewska, Poznań-Piaskowo, tel. 30-72. 18021

Posługaczka raz w tygodniu oraz pranie potrzebna Łazarz. Oferty Gł. Wlkp. nr 18011.

Czeladnik krawczycki potrzebny. Daszyńskiego 119 m. 6. 18059

Szofer-mechanik dobry fachowiec, do półciężarówki, na duże wyjazdy, potrzebny. Oferty krótkim życiorysem Gł. Wlkp. nr 18002.

Młynarz potrzebny. Mieszkanie dla całej rodziny. Młyn wodno-motorowy. Procyń, poczta Gębice, pow. Mogiła. 8a-77

Przetarg

Wydział Powiatowy w Sulęcinie ogłasza przetarg nieograniczony na roboty: stolarskie i szklarskie, ciesielskie wewnętrzne oraz malarskie w budynku Szpitala Powiatowego w Sulęcinie. Podkładowi ofert oddzielnie w 3 losach za zwrotem kosztów można odebrać w Referacie Odbudowy Starostwa Powiatowego w Sulęcinie. Oferty w podwójnych zalakowanych kopertach z napisem: Oferta na roboty stolarskie i szklarskie Szpitala Powiatowego. 2 Oferta na roboty ciesielskie Szpitala Powiatowego. 3 Oferta na roboty malarskie Szpitala Powiatowego — składać należy w biurze Referatu Odbudowy w Sulęcinie do dnia 13. VIII. 1948 r. godz. 12. Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone wadium do kasy Urzędu Skarbowego w wysokości 2% od oferowanej sumy. Otwarcie ofert nastąpi dnia 13. VIII. 1948 r. o godz. 12 w biurze Referatu Odbudowy w Sulęcinie. Blizszych informacji udziela Referat Odbudowy. Wydział Powiatowy zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, oraz unieważnienia przetargu bez podania powodu.

Starosta Powiatowy
8a-60
(—) M. Szczęśny

Pończoszniczka na okrągłą maszynę. Tel. 26-65. 18087

Cholewkarze potrzebni. Matejki 50 m. 1. 18092

Paniarka do 2 dzieci 4 i 14 lat do Wajbrzycha zaraz potrzebna. Zgłoszenia: Poznań, ul. Ratajczaka 9 m. 14. p6305

Dziewczyna szlifierka, z poleceniami zaraz potrzebna — Wiśniewski Stefan, Zakład Żelazniczo-Jubilarski, św. Marcin 27, podwórze. p6302

Szuka posady

Księgowo z praktyką, księgowość zebitkowa, jednolity plan kont, zaraz, Oferty Gł. Wlkp. nr 17105.

Rutynowana księgowa, bilansistka, organizatorka, ze znajomością księgowości handlowej i przemysłowej poszukuje posady. Oferty Gł. Wlkp. nr 17991.

Organista, dobry fachowiec, poszukuje pracy koło Poznania. Oferty Gł. Wlkp. nr 8a-74.

Czeladnik rzeźnicki poszukuje pracy. Oferty Gł. Wlkp. nr 17999.

Tartacznik szuka odpowiedniej posady od września. Oferty Gł. Wlkp. nr 8a-67.

Krawcowa szuka pracy po domach, chętnie na wieś. Oferty Gł. Wlkp. nr 17904.

Dyplomowana pielęgniarka-laborantka, z 10-letnią praktyką, przyjmie posadę od 1. X. 48. Zgłoszenia z podaniem warunków do Gł. Wlkp. nr 1712. F1381

Skromna gospościa, uczciwa, własna pościel, znająca wszelkie prace, zaprawy, inwentaryzacja, przyjmie posadę do 1-2 osób w Poznaniu lub okolicy. Oferty Gł. Wlkp. nr 18091.

Mgr farm. praktyka zmian...
Magister praw poszukuje...
Gospośia do 1 lub 2 osób...
Kolegowa-biżansistka z praktyki...

Restauracje w Poznaniu z powodu choroby właściciela...
Kamienica, 3 składy, bez hipoteki...
Fiat 1100 półtonówkę bardzo dobrym stanie...

BMW 200 stan pierwszorzędn...
Meble w kompletach i pojedyncze sztuki...
Suszarnie ziół, owoców, warzyw ekspertyz, projekty...

Radio na stałdkach, zmien...
Chevrolet 3 1/2-tonowy w bardzo dobrym stanie...
Blęsing Nag 5 ton, na ropę, 2 różniczki...

Domek ziemia, Poznańskiem...
Naprawy maszyn biurowych...
Opny kupię, nowe lub prawie nowe...

Wodne oknie
Dzertawy
Gospodarstwo 180-morgowe...
Pokił umeblowany zaraz...

Poszukiwania rodzin
Marszałkowska Karolina poczt...
Transport
Samochodami, magazynem, boznicą...

Nauka

Nowoczesne kursy kroju męskiego i damskiego...
Korespondencyjne kursy księgowości...
Tańców nowoczesnych wyucza...

Osobiste

Radioaparaty, wszelki sprzęt...
Obelgę rzuconą na Urszulę...
Zarzut rzucony na urzędników...

Sprzedaje

Sprzedam kaszarnię, śrutownię...
Sypialnie, kuchnie oraz połącz...
Tanie siole do zapraw gumki...

Samochód

osobowy w dobrym stanie...
WARSZTATY SAMOCHODOWE

Włóczka

w pięknych kolorach nadająca się na wymienną za wełnę surową...
Łódzka Hurtownia Artykułów Włókienniczych...

Sprzedam sportkę

Półtonowa 2000, stan dobry...
Stragana używana w ruchu na sprzedaż...
Simca 500 w dobrym stanie...

PLUSZE CERATY CHODNIKI

SIENNIKI - WORKI SZNUR SNOPIOWIĄZKOWY
Fr. PERTEK
Kraszewskiego 17, tel. 519-67

Sienniki Jutowe

plótna szyćwne, podszewki oraz wszelkie dodatki krajeckie...
Magazyn Bławatowa Firma KUBACHA I PAWŁAK

Najciekawsze audycje radiowe na poniedziałek 9. 8

5.20 Koncert dla świata pracy z Krakowa...
6.15 Dziennik poranny...
7.05 Muzyka...
7.20 „Kocha, lubi, szanuje...”

LIŚCIASTY

surowiec tartaczny dąb, buk, klon, brzoza, topoli świeżego cięcia...

Merekarka Singera z motorem

Garncarska 2 m. 7...
Rzeźnictwo wraz mieszkaniem...
Kanałki sprzedam, Siemradzkiego 11 m. 8...

Centrum Kamiński, Poznań

Daszyńskiego 17 (dawniej Górna Wilda)...
Wózek spacerowy, jak nowy...

Opel Olympia kabrio-limuzyna

nowe ogumienie, sprzedam...
Walizka skórzana okazynie sprzedam...

Opel Olympia

z motorem „Kadeta” sprzedam...
Książki, księgozbiory, polskie obcojęzyczne kupuję...

Handlowe

Traktory Lanz-Bulldog 25 i 55 KM ogumione 4 przyciępy...
Mam duży skład, przyległym pokojem, ruchliwej ulicy...

Zamiana

Zamienie duże, komfortowe mieszkanie 3 1/2-pokojowe...
2 duże pokoje z kuchnią w Krakowie...

Pilniki

stepione nacina powtórnie oraz kupuje stare...
2 morgi pod Poznaniem, las, woda...

Wentylatory okienne z miarkami elektrycznymi

77d
Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”...
Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...

»TOXON«

Bezkonkurencyjny, niezawodny i wypróbowany środek do tępidła wszelkiego rodzaju robactwa...
Tępi radylkalnie Muchy - Pluskwy itp.

»TOX«

Przedstaw. J. Wrzesiński, Poznań, Em. Szczęśliwieckiej, 8a-21

SZTANDARY chorągwie paramenta koscielne

wykonuje jedyna fachowa na miejscu firma JÓZEF ŁOWIŃSKI

Samochód osob.

najchętniej DKW wgl OLIMPIA, tylko w dobrym stanie kupię

Samochód osobowy

„Borgward” limuzyna, 4-drzwiowy, skóra kryty, na chodzie, zarejestrowany w dobrym stanie...

Opel P4 osobowy z motorem

„Kadeta” sprzedam...
Książki, księgozbiory, polskie obcojęzyczne kupuję...

Handlowe

Traktory Lanz-Bulldog 25 i 55 KM ogumione 4 przyciępy...
Mam duży skład, przyległym pokojem, ruchliwej ulicy...

Zamiana

Zamienie duże, komfortowe mieszkanie 3 1/2-pokojowe...
2 duże pokoje z kuchnią w Krakowie...

Pilniki

stepione nacina powtórnie oraz kupuje stare...
2 morgi pod Poznaniem, las, woda...

Wentylatory okienne z miarkami elektrycznymi

77d
Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”...
Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...

OLEJKI

eteryczne od reparationów kupuje „Fa „Heza”

Radio 4-lampowe

zmienny, uniwersalne, kupię, Garbary 7 m. 19...
Kupię kożuch baranki, Oferty Głos Wielkopolski nr 18038.

Opny i detki

700x17, tylko w dobrym stanie, kupię, Oferty Głos Wielkopolski nr 18001.

Dojazd tramw. z Dworca

Głównego do St. Rynku oraz 5 i 8 do Garbar...
LICZNE UZNANIA ZA PRACĘ

Parcelę lub ogród kupię

z ceną PAR, Ratajczaka 7, pod 8,155...
Gospodarstwo, domów w okolicy Poznania, Gniezna, Wrzesnia...

Dwa solidni studenci

poszukują pokoju, Of. Głos Wielkopolski nr 18071...
Poszukuję mieszkania w zamian przyjmę administratorstwo domu...

Spokojna, studująca pani

szuka pokoju osobnego lub kuchnia z meblami, bez, ewentualnie, zwrot remontu...
Lokalu na cichy przemysł w śródmieściu podwórko około 50 m. poszukuje...

Dwie sytuowane studentki

poszukują pokoju, Of. nr 2240, Czytelnik Armii Czerwonej 1...
Dwa solidni studenci poszukują pokoju...

Poszukuję mieszkania

w zamian przyjmę administratorstwo domu...
Poszukuję 2 pokoi z kuchnią wgl. i pokój z kuchnią za wysoką dzierżawą...

Studentka poszukuje pokoju

Oferty Głos Wielkopolski nr 18042...
Małżeństwo bezdzietne szuka pokoju kuchnia...

Małżeństwo bezdzietne

szuka pokoju kuchnia, zwrot remontu, Najchętniej okolica Jeźc...
Poszukuję lokalu handlowego, możliwe parterze, przy Dąbrowskiego...

Pokoju umeblowanego

poszukuje kursistka, Oferty Głos Wielkopolski nr 17996...
Urzędniczka poszukuje pokoju przynę, cena obojętna...

Pokoju lub dwa, komfort, śródmieście

dla samotnego, dobre zapięcie — przemysłowiec...
2 duże pokoje z kuchnią w Krakowie...

Zamienie skład fryzjerski

z mieszkaniem na Ławicy, Lemborska 3, na pokój kuchnia w mieście...
2 pokoje kuchnią, ogrodem, przedmieściu, zamienię takie samo śródmieściu...

Mieszkanie, 1 pokój kuchnią

ul. Wiśniowa, na podobne, lub dwa wspólne...
2 pokoje kuchnią, samodzielne, front, śródmieściu...

Pieniądz

Posiadam 350.000, kupiec, kawaler średnim wieku...
Śródmieściu skład na każdą branżę...

Pokoik umeblowany

Łazarzu zaraz, Oferty Głos Wielkopolski nr 18067...
3 pokoje oddam za zwrotem kosztów...

Samotnej, zarobkującej

dam pokój za pomoc domowa przy jednej osobie...
Mieszkanie 3 pokoje za zwrotem remontu...

2-pokojowe, kuchnia, łaźienka

wyłączone, Zwrocie koszty remontu...
2 studentki poszukują pokoju oddzielnie...

Postęgu pokoju używalnością

kuchni poszukuje samotne małżeństwo...
Poszukuje 3-4 pokoi z kuchnią, łaźienką...

Spokojna, studująca pani

szuka pokoju osobnego lub kuchnia z meblami...
Lokalu na cichy przemysł w śródmieściu...

Dwie sytuowane studentki

poszukują pokoju, Of. nr 2240, Czytelnik Armii Czerwonej 1...
Dwa solidni studenci poszukują pokoju...

Poszukuję mieszkania

w zamian przyjmę administratorstwo domu...
Poszukuję 2 pokoi z kuchnią wgl. i pokój z kuchnią...

Studentka poszukuje pokoju

Oferty Głos Wielkopolski nr 18042...
Małżeństwo bezdzietne szuka pokoju kuchnia...

Małżeństwo bezdzietne

szuka pokoju kuchnia, zwrot remontu, Najchętniej okolica Jeźc...
Poszukuję lokalu handlowego, możliwe parterze...

Pokoju umeblowanego

poszukuje kursistka, Oferty Głos Wielkopolski nr 17996...
Urzędniczka poszukuje pokoju przynę...

Pokoju lub dwa, komfort, śródmieście

dla samotnego, dobre zapięcie — przemysłowiec...
2 duże pokoje z kuchnią w Krakowie...

Zamienie skład fryzjerski

z mieszkaniem na Ławicy, Lemborska 3, na pokój kuchnia w mieście...
2 pokoje kuchnią, ogrodem, przedmieściu...

Mieszkanie, 1 pokój kuchnią

ul. Wiśniowa, na podobne, lub dwa wspólne...
2 pokoje kuchnią, samodzielne, front, śródmieściu...

Pieniądz

Posiadam 350.000, kupiec, kawaler średnim wieku...
Śródmieściu skład na każdą branżę...

Poszukiwania rodzin

Marszałkowska Karolina poczt...
Transport
Samochodami, magazynem, boznicą...

Matrymonialne

Kawaler, lat 33, przystojny bez nawiązań kupiec...
Panna, lat 38, córka rolnika, niezbiędna...

Samotny, lat 50, poszukuje

na tej drodze towarzyski życia, bezdzietnej wdowy...
Panna, lat 36, przystojna, 500 tys. gotówki...

Szczęśliwy związek małżeński

tylko za pośrednictwem znanej Koncesjonowanej...
Kawaler, lat 31, mistrz piekarsko-cukierniczy...

Dla mej córki, lat 26, średnim wykształceniem

posiadam, posagiem, szukam odpowiedniej znajomości...
Kawaler, lat 31, mistrz piekarsko-cukierniczy...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

3 sierpnia poczekalni dworca...
Głównego Poznania zagubiono...
Zagubiono potwierdzenie odbioru nr 6912...

Transport

Samochodami, magazynem, boznicą...
Transport, przewozy samochodami ciężarowymi...

Matrymonialne

Kawaler, lat 33, przystojny bez nawiązań kupiec...
Panna, lat 38, córka rolnika, niezbiędna...

Samotny, lat 50, poszukuje

na tej drodze towarzyski życia, bezdzietnej wdowy...
Panna, lat 36, przystojna, 500 tys. gotówki...

Szczęśliwy związek małżeński

tylko za pośrednictwem znanej Koncesjonowanej...
Kawaler, lat 31, mistrz piekarsko-cukierniczy...

Dla mej córki, lat 26, średnim wykształceniem

posiadam, posagiem, szukam odpowiedniej znajomości...
Kawaler, lat 31, mistrz piekarsko-cukierniczy...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”

Adres Biura Ogłoszeń: Poznań, ul. Wyspiańskiego 10...
Konta: PKO Poznań nr 4499, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego...

Cennik ogłoszeń

za 1-lampowy milimetr lub jego miejsce za tekstem...
Wielkość ogłoszenia: 100 mm x 100 mm — 1 zł...

Kupiectwo krotoszyńskie dawniej i dziś

spełnia chlubnie swe obowiązki społeczno-narodowe

Zrzeszenie Kupców w Krotoszynie powstało w roku 1904 i nosiło nazwę Tow. Kupców Samodzielnych. Członkiem towarzystwa mógł być każdy samodzielny kupiec polskiej narodowości, a także zycielowy kupiectwu obywatel. Toteż w szeregach kupiectwa znaleźli się miejscowi adwokaci, lekarze, aptekarze, budowniczy i inni. Współpraca ich wszystkich szła w kierunku walki z Prusakami i ich placówkami handlowymi. Mimo pomocy Ostmarkenvereinu, który zasiliał funduszami kupców niemieckich, kupiectwo polskie nie dało się wyprzeć, lecz przeciwnie dzięki uświadomieniu społeczeństwa polskiego rozrastało się potężnie.

W początkach roku 1904 śp. Mierzyński zwołał zebranie organizacyjne celem założenia Tow. Kupców Samodzielnych. Na zebraniu to stawiono się 227 osób wszelkich stanów, na którym wybrano komisję matkę. Już 30. 4. 1904 r. odbyło się zebranie konstytucyjne, na którym wybrano zarząd z prezesem śp. Mierzyńskim na czele. W grudniu 1904 roku wybrano wiceprezesem p. Antoniego Antoszkiewicza, który przez długie lata sprawował funkcję prezesa.

Tow. Kupców Samodzielnych wydawało własnym sumptem gazetkę w nakładzie 7000 egzemplarzy. Gazetka ta rozchodziła się po całej okolicy i uświadamiała społeczeństwo o hasle „Swoją drogę do swego”. W czasie od roku 10:1 do 1913 rząd pruski stosuje sztykany polityczne wobec kupiectwa. Dzięki niustraszonemu jednomyślnie cała akcja załamuje się, chociaż spowodowała pewne wyrwy. Wybuch pierwszej wojny światowej spowodował 5-letnią przerwę w działalności zorganizowanego kupiectwa. W dniu 21 listopada 1918 r. TKS wznowiło w Krotoszynie swą działalność.

Pierwszym prezesem po pierwszej wojnie światowej wybrano p. A. Antoszkiewicza, wiceprezesem p. L. Gibasiewicza, sekretarzem p. Fr. Strzelczyka, skarbnikiem p. M. Fibaka.

Współzałożyciel TKS p. Michał Fi-

bak żyje dotąd i jest czynnym członkiem oraz honorowym prezesem obecnego Pow. Zrzeszenia Kupców w Krotoszynie. Po pierwszej wojnie światowej prezesami byli kolejno: p. Antoszkiewicz, A. Herdach, M. Wybieralski, T. Splitt i Kazimierz Bajerlein. Ostatni pełnił funkcję prezesa do wybuchu wojny w 1939 roku.

Po wyzwoleniu Ojczyzny przez Wojsko Polskie i Radzieckie pp. Al. Lusar i K. Reszelski reaktywowali TKS. Prezes Bajerlein powróciłszy z wysiedlenia przystąpił z całym zapalem do pracy. Mianowany przewodniczącym Miejskiego Komitetu Obyw. PPOK przeprowadził akcję pożyczki odbudowy kraju,

dalej akcje pomocy powodzianom, odbudowy Warszawy i Poznania w permanencji oraz Daniny Narodowej. A zatem kupiectwo krotoszyńskie przez swego prezesa spełniło obowiązek zaszczytny, z czego jest dumne. Przewidywane na Powiatowe Zrzeszenie Kupców, spełnia dziś rolę, jaką mu przeznaczone. Zarząd dzisiejszy składa się z ludzi oddanych Polsce Demokratycznej, a są nimi pp.: Kazimierz Bajerlein — prezes, Kazimierz Reszelski — I wiceprezes, Janusz Podlewski — II wiceprezes, Przybylski — sekretarz, Dymkowski Narcyz — zast. sekretarza, Sylwester Wiltczak — skarbnik. Zrzeszenie liczy obecnie 260 członków. (fk)

Przed otwarciem wystawy w Kępnie

Na terenie wystawy wre gorączkowa praca! Termin otwarcia się zbliża. Napływają piękne eksponaty. Artyści i technicy wysilają się nad urządzeniem efektywnych stoisk. Ruch w biurze wystawy wzmagają się codziennie. Społeczeństwo spontanicznie nabywa bilety wstępu, by zapewnić sobie zwiedzenie tej wielkiej imprezy powiatowej.

Wszystkie stoiska urządzone będą tydzień przed otwarciem wystawy. Teren zostanie elektryfikowany i zradiofonizowany.

Komitet wystawy przygotowuje wiele miłych niespodzianek. W ostatni dzień Wystawy Kępińska i dożynki powiatowe dadzą znać o sobie na fali ogólnopolskiej! Przegladając program prac, jakie czekają jeszcze Komitet w najbliższym czasie wnioskować można, że Wystawa Kępińska dzięki współpracy całego społeczeństwa ukaże się zwiedzającym w świetle jak najlepszym. Będzie to pokaz wszystkich dla wszystkich. (Dzin)

Tam, gdzie kuja chłopską kulturę

W uroczym zakątku Wielkopolski nad jeziorem Zaniemyślskim wznosi się pałac otoczony pięknym parkiem. Pałac ten wraz z kilkunastu tysiącami morgów należał ongiś do znanego rodu hakatystów niemieckich. W tym gnieździe niemieczyń po oswojeniu Polaki powstał Uniwersytet Ludowy im. Jana Wojkiewicza. Zakładano go w niezwykle trudnych i niesprzyjających okolicznościach. Pałac był zniszczony i rozgrabiony doszczętnie. W takim stanie odebrał ten gmach Wielkopolski Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici” oraz Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Wkrótce pałac wyremontowany wspaniale urządząca sale mieszkalne

i wykładowe. Przybyli profesowie z kierownikiem mgr. Jęczkowskim na czele a z nimi młodzież chłopska niemal z całej Wielkopolski i Ziemi Odzyskanych. Pierwszy kurs trwał 6 miesięcy. Miał on za zadanie nadrobić wszelkie braki i zaniedbania oświatowe młodzieży, spowodowane 5-letnią okupacją. W czasie trwania kursu słuchacze korzystali z biblioteki fachowej, pierwszej tego rodzaju na terenie Wielkopolski. Oprócz tego mieli oni także dostęp do biblioteki ogólnej liczącej przeszło 1400 tomów. Uniwersytet założył również teatr marionetek pod kier. prof. Antoniego Balbusa. Z występów tego teatru korzystała nie tylko młodzież uniwersytecka, ale i ludność okolicznych wiosek.

Tragiczne skutki nadgorliwej lojalności wobec Niemców

W czasie wojny Stefan Palczewski zam. w Środzie, został skazany przez niemiecki sąd za przestępstwo polityczne, przy czym osadzono go w więzieniu w Jenie (Niemcy). Ówczesny niemiecki Zarząd Miejski w Śro-

dzie korzystając z tego nakazał usunięcie mebli Palczewskiego z jego mieszkania, wobec czego na polecenie urzędniczek, Niemki Plutasiwicz udał się do mieszkania Palczewskiego Michał Mikołajczak wraz z Kazimierzem Sobodzkim i kilku innymi robotnikami, aby je uporządkować. Między pozostawionymi szafami i półkami oraz szkrzyniami, Sobodzki znalazł pudełko od cygara z nabojami oraz cztery bagnety.

Wszyscy tam zatrudnieni Polacy radzili Sobodzkemu, aby znalezione rzeczy wrzucił do ustępu. Sobodzki jednak na to odpowiedział, że Palczewski powinien amunicję i broń oddać, po czym znalezione przedmioty zaniósł do niemieckiej policji. Skutek był tragiczny, bowiem policja wszczęła dochodzenia, w wyniku których Palczewskiego sprowadzono do Poznania. Oskarżony o posiadanie broni skazany został w dniu 21 stycznia 1944 r. przez niemiecki Sąd Specjalny na karę śmierci, przy czym wyrok wykonano.

PLESZEW

P. C. K. urządza zabawę. Tutejszy Oddział PCK urządza w najbliższą niedzielę zabawę ogrodową z atrakcjami w ogrodzie Bursy Bractwa Kurkowego przy ul. Poznańskiej. Z uwagi na to, że dochód przeznaczony na działalność PCK należy spodziewać się poparcia wspomnianej imprezy przez miejscowe społeczeństwo.

Pierwsze dożynki. Komitet Budowy Kościoła Parafialnego w Kowalewie urządza w najbliższą niedzielę pierwsze w bież. roku w tej okolicy dożynki. Czysty dochód z dożynek obrocy zostanie na dokończenie budowy kościoła. (b. g.)

Kronika ostrowska

Oddział redakcji i administracji: Ostrow, ul. Wolności 20, m. 3, tel. 422, przyjmuje komunikaty do działu redakcyjnego, ogłoszenia płatne drobne, reklamowe, nekrologi i inne, codziennie w godzinach od 8 do 10 i 15—17.

Towarzystwo Śpiewacze zapowiada swoje nadzwyczajne walne zebranie, które odbędzie się w poniedziałek, dnia 16. bm. o godz. 20 w auli szkoły im. Estkowskiego. W razie niedostatecznej liczby członków, pół godziny później odbędzie się drugie zebranie, które będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Bezpłatny kurs pływania w basenie miejskim w Szczygliczce otwarty został w ub. czwartek. Powiatowy instruktor kultury fizycznej p. Sitarek przyjmuje w dalszym ciągu zapisy na kurs. Sprawą nauki pływania zajmuje się specjalny Komitet Społeczny pod przewodnictwem p. wicestarosty Szczepanego Apelujujemy do rodziców, aby posyłać swoją młodzież na naukę pływania, pomni na wypadek z harcerkami pod Ślupskiem, gdzie wyratowały się dziewczęta umiejące pływać.

Szkoła podstawowa dla dorosłych. Podstawowe wykształcenie w zakresie 7-miu klas szkoły powszechnej stało się w Polsce Ludowej nieodzownym warunkiem zdobycia pracy i polepszenia egzystencji życiowej.

Ministerstwo Oświaty chcąc przyjąć z pomocą młodzieży i starszym, którzy z jakichkolwiek powodów nie mieli możliwości ukończenia 7-miu klas szkoły powszechnej, otworzyło dnia 1 września 1947 r. Państwową 3-letnią Szkołę dla dorosłych o ustroju semestralnym. Szkoła ta jest przeznaczona przede wszystkim dla osób pracujących zawodowo. Umożliwia ona ukończenie 7-miu klas szkoły powszechnej osobom, które ukończyły 18 rok życia. W okresie przejściowym mogą być przyjęci kandydaci (tki) poniżej 18 lat, ale nie poniżej 16 roku życia.

Dla osób starszych, pracujących zawodowo, organizuje się specjalne semestry, w których nauka odbywać się będzie wieczorami od godz. 17—21, cztery razy tygodniowo. Semestry I i II służą między innymi kształceniu analfabetów.

Zapisy kandydatów (tek) przyjmuje kancelaria szkoły do dnia 31. 8. rb. w poniedziałki i czwartki od godz. 10 do 12, codziennie w tych samych godzinach, przy ul. Wolności 10. (md)

Nowy wikariusz. Na wikariat przy tutejszym kościele farnym powołany został ks. Stanisław Białek z Wolsztyna. (si)

Nagły zgon. Podczas pełnienia służby stróża nocnego we fabryce czapek przy ul. Wolności zmarł nagle na udar serca 57-letni Jan Potczyński. Trupa znaleźli pracownicy po przyjeździe z rana do pracy. (si)

Obecnie Kazimierz Sobodzki zam. w Środzie zasiadł na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego w Poznaniu. Na przedwczorajszej rozprawie tłumaczył się, że zanosząc broń i amunicję do niemieckiej policji, wykonał jedynie nakaz niemieckiej urzędniczki.

Sąd po szczegółowym rozważeniu sprawy wydał wyrok, na mocy którego Sobodzki skazany został na 2 lata więzienia. (lc)

Dalsza lista nagrodzonych w konkursie prenumeratą miesięczną:

- K. Wolski, Poznań, ul. Słowackiego 37, A. Wosicki, Poznań, ul. Patr. Jackowskiego 23, S. Szulc, Poznań, ul. Saperska 59, W. Marczyński, Poznań, ul. Święcickiego 6, H. Marszałkiewicz, Zielona Góra, ul. gen. Sikorskiego 47, M. Śliwińska, Pękosławice, poczta Wąsławów, woj. kielecki, B. Karnicki, Łukowice, pow. Głogów, P. Jakubas, Poznań, ul. Jeżycka 19, I. Czarniecki, Bojadła, pow. Zielona Góra, M. Talarczak, Piaski, pow. Gostyń Wlkp., Cz. Heppner, Zielątkowo, poczta Wargowo, H. Łakomy, Górka, ul. gen. Świerczewskiego 22, J. Sobociński, Strzałkowo, ul. R. Dmowskiego 36, E. Mieliński, Rzepin, ul. Walki Młodych 24, D. Pospieszna, Swarzędz, ul. Wrzesińska 5, Adam Kliński, Zukowice 53, powiat Głogów, E. Raźnik, Jarocin, ul. Marcinowski 21, St. Kaźmierczak, Marcinko, poczta Mąkoszyn, pow. Kępno, B. Linkiewicz, Łopienno, pow. Wągrowiec, M. Wiznerowicz, Poznań, ul. Opalenicka 51, J. Drecka, Wronki, ul. Dworcowa 1, T. Nowicki, Poznań, ul. Klonowicza 8 m. 8, T. Wyleżyński, Poznań-Podolany, ul. Nałęczowska 14, H. Urbaniak, Leszno, ul. Średnia 23/5, W. Ciesielczyk, Witkowo, pow. Gniezno, ul. Poznańska 11, W. Kowalski, Zielona Góra, ul. Bankowa 3 N. E. P., St. Lehmann, Poznań, ul. Nowowiejskiego 9 m. 2, E. Chudziński, Poznań, ul. Listopadowa 14 m. 1, Z. Socha, Poznań, ul. Mostowa 15 m. 5, St. Bednarowicz, Poznań, ul. Grochowska 41 I, T. Forycki, Poznań, ul. Czajca 12 m. 26, H. Karpiński, Poznań, ul. Grobla 27a m. 12, D. Bielecka, Pleszew, ul. Wojciecha 4 m. 7 I p., H. Kordylewski, Mosina, ul. Spokojna 1, S. Penelowski, Żabikowo-Poznań, ul. Lipowa 9, St. Kowalski, Gniezno, ul. Witkowska 61a/2, Wł. Zarywska, Wylatowo, pow. Mogilno, woj. poznańskie, Wł. Dziedziul, Kościan, ul. ks. Bączkowskiego 15 m. 5, L. Zgaiska, Wronki, ul. Kłasztorna 6, J. Bogusławski, Konin, ul. 11 Listopada 9, St. Duczmal, Krotoszyn, ul. Kaliska 13, W. Goderski, Poznań, ul. Przybyszewskiego 43 m. 3, Z. Ostwald, Poznań, ul. Loretańska 8 m. 3, L. Bagaziński, Poznań, ul. Staszica 10 m. 6, A. Kaźmierczak, Poznań, ul. Rałajczaka 31 m. 3, Z. Święgoń, Poznań, ul. Poplińskich 6 m. 1, J. Ledworska, Poznań, ul. Niecała 1 m. 1, E. Kosicki, Zbąszyń, ul. inż. Wigury 14 m. 3, M. Błaszczak, Bytów, pow. Szamotuły, L. Bayer, Poznań, ul. Łąkowa 17 m. 4, M. Jeziński, Poznań, ul. Rybaki 10 m. 10, J. Śniecinski, Rawicz, ul. Pade-

Pożegnanie pierwszego starosty w Kościanie

W dniu 31 lipca br. powiat kościański żegnał pierwszego starostę powiatowego w Polsce Ludowej, p. Karola Fischbacha. W przemówieniu pożegnalnym p. wicestarosta Andrzejewski podniósł zasługi p. Fischbacha, który w ciągu 3 i pół lat swego urzędowania postawił powiat na jednym z miejsc produjących w Polsce, kładąc szczególny nacisk na odbudowę zniszczeń wojennych.

Ustępującego starostę żegnali także przedstawiciele władz miejskich, gminnych i związków zawodowych. Powiatowa Rada Narodowa żegnała p. Starostę na osobnym posiedzeniu. Na zakończenie p. Fischbach podziękował wszystkim za współpracę w okresie jego urzędowania.

P. Fischbach ustąpił z zajmowanego stanowiska na własne żądanie wracając po 9-letniej przerwie do pracy w zawodzie adwokackim. (tl)

SRODA

W czwartą rocznicę powstania warszawskiego odbyło się walne zebranie Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację, podczas którego ppłk. Róg Mazurek wygłosił referat ideowy. Na samym wstępie uczczono pamięć bohaterów warszawskich. Nowy Zarząd ukonstytuował się następująco: prezes — generał Kąkolewski, wiceprezes — ppor. Bylebity ze Środy, sekretarz — ppor. Pielaś ze Środy, skarbnik — Lewandowski ze Środy oraz ppor. Paściński, por. Wojtera, Juszczyk i Stepniak jako członkowie Zarządu.

1000 rad dla naszych gospodyń
Jeśli robić, — to witaminowo

Lubić w styczniu pierożki ze świeżymi wiśniami prawda? Bardzo łatwo możecie je mieć. Wiśnie doskonale przechowują się w butelkach, bez pestek. To samo dotyczy żurów sliwkowych. Przecier ze sliwek bardzo łatwo wprowadzić do butelek. Wystarczy przekręcić węgierki przez maszynkę do mięsa, ogrzać miąższ w rondlu i wlać do butelek, po czym zakorkować i pasteryzować przez kwadrans. Również dobrze przechowują się w butelkach wszelkiego rodzaju owoce jagodowe: maliny, jeżyny, czarne jagody, porzeczki, agrest i poziomki.

Jeśli chodzi o groszek i fasole, to bierzemy tylko młode ziarenka, nie uszkodzone przez owady. Sypimy je do aluminiowego rondla, zalewamy roztworem soli i cukru (15 g soli i 20 g cukru na 1 litr wody) i doprowadzamy do wrzenia. Do gorących butelek wkładamy je na gorąco, korkujemy, sterylizujemy przez półtorej godziny w temperaturze 95 stopni, po czym natychmiast uszczelniamy korki pechem.

Kalafiory gotujemy do miękkości z dodatkiem do wody 1 g kwasu cytrynowego, 20 g cukru i 10 g soli na każdy litr wody. Przecieramy przez cedzak i ogrzewamy w rondlu prawie do wrzenia. Reszta jak wyżej.

Pomidory sposobem witaminowym, robi się jak następuje: dojrzale, czerwone i zdrowe pomidory (najlepiej w sierpniu i wrześniu) myjemy w trzech wodach, krajemy, miążdżymy, dokładnie tłuczkiem w rondlu i rozgotujemy we własnym soku. Przecieramy przez cedzak, ogrzewamy w rondlu prawie do wrzenia, na gorąco wlewamy do ograniczonych butelek prawie do pełna i natychmiast korkujemy. Owiązujemy korki i wstawiamy do gorącej wody (85 stopni) na 20 minut dla pasteryzacji. Po pasteryzacji uszczelniamy korki pechem.

Następnym razem pomówimy o przetworach w słojach.

W Nowiny Sportowe

Kto, z kim, gdzie?

- SOBOTA, 7 BM.**
godz. 18 — boisko Warta mecz o mistrzostwo ligi piłkarskiej: Rymer—Warta.
- NIEDZIELA, 8 BM.**
godz. 11 — boisko Warta mecz piłki nożnej o mistrzostwo klasy A Zjednoczeni—Warta I B.
godz. 11 — Admira—ZZK (Rawicz) o mistrz. kl. A POZPN na „Arenie”.
godz. 11 — boisko WF i PW przy Drozde Dębnińskiej mecz piłkarski o mistrzostwo kl. A: Luboński KS — ZKSM H. Cegielski.
godz. 16 — wyścigi motocyklowe na Ławicy z udziałem czeskich zawodników.

Rymer (Rybnik) — Warta

Do Poznania przyjeżdża zespół górników z Rybnika aby rozegrać mecz o mistrzostwo Ligi z Wartą. Goście będą chcieli się zrewanżować poznańczykom za porażkę 2:3 jakiej doznali w pierwszej serii rozgrywek i to na własnym boisku. Warta postara się niewątpliwie udowodnić własnej publiczności, że ostatecznie zwycięstwo nad Garbarnią nie było przypadkiem ale widomym znakiem dobrej formy całej drużyny. Ciekawe to spotkanie odbędzie się dzisiaj tj. 7 bm. o godz. 18 na boisku Warta przy ul. Rolnej.

Atrakcyjne wyścigi motocyklowe w Ławicy

Miłośnicy sportu motocyklowego będą mieli okazję w najbliższą niedzielę zobaczyć emocjonujące wyścigi na torze trawiastym w Ławicy, zorganizowane przez KSO „Lechia”. W imprezie tej oprócz najlepszych polskich kierowców z Jerzym Mielochem na czele udział wezmą znani Poznaniowscy wyścigowcy „Złoty Kask” — trzej kierowcy czescy: Sedlak na Walterze 350 ccm. Dolihal na DKW 250 ccm i Wasserbauer na Nortonie 500 ccm. Awizowany jest również start Nowackiego z Rawicza. Dobre stawka kierowców gwarantuje zacięte walki a jutrzejsze wyścigi będą do pewnego stopnia rewanżowym spotkaniem naszych motocyklistów z trójką doskonałych Czechów. Biegi rozpoczynają się punktualnie o godz. 16. Dojazd tramwajami nr 2, 7 i 8 oraz autobusami z Rybku Jeżyckiego.